

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 1^{ης} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1949
ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΟΛΙΤΟΥ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

‘Ο κ. Γ. Ιωακείμογλου, καταθέτων τὴν 4ην ἔκδοσιν τοῦ συγγράμματός του: *Φαρμακολογία καὶ Συνταγολογία*, τόμ. Α’, 1948 καὶ τόμ. Β’ τ. 2, 1949, λέγει τὰ ἔξῆς:

Θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃτε νὰ καταθέσω τὴν πρὸ δὲ λίγων μηνῶν ἔκδοθεῖσαν τετάρτην ἔκδοσιν τοῦ συγγράμματός μου «Φαρμακολογία καὶ Συνταγολογία». Τὸ δὲτι ἔξ ἔτη μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς τρίτης ἔκδόσεως, δύναμαι νὰ παρουσιάσω νέαν ἔκδοσιν, δὲν ὀφείλεται εἰς τὴν φιλομάθειαν τῶν Ἑλλήνων Ιατρῶν, ἀλλὰ εἰς τὸν σχετικῶς μικρὸν ἀριθμὸν ἀντιτύπων τῆς τρίτης ἔκδόσεως. Ἐμεώρησα σκόπιμον νὰ περιορίσω ὅσον τὸ δυνατὸν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀντιτύπων, διότι τοιαῦτα βιβλία ἔπειτα ἀπὸ δὲ λίγα ἔτη δὲν ἀνταποκρίνονται πλέον πρὸς τὰς νεωτέρας προόδους τῆς ἐπιστήμης. Πράγματι αἱ πρόοδοι τῆς Φαρμακολογίας κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη εἶναι μέγισται.

Κατὰ τὴν μακραίωνα ἴστορίαν τῆς Φαρμακολογίας οὐδέποτε ἡ ἡμετέρα ἐπιστήμη ἐπλουτίσθη μὲ τόσα πολλὰ καὶ σπουδαῖα φάρμακα ἐντὸς τόσον βραχέος χρονικοῦ διαστήματος ὃσον ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας. Περιέλαβον εἰς τὴν νέαν ἔκδοσιν ὅλα τὰ νεώτερα φάρμακα. Ἐλαβον ὑπὸ ὄψιν τὴν ἐπιστημονικὴν βιβλιογραφίαν, ἥτις ἐδημοσιεύθη μέχρι τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ 1949. Ἐλπίζω, ὅτι ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης τὸ βιβλίον τοῦτο θὰ ἔξυπηρετήσῃ τοὺς ἐπιστήμονας Ιατρούς, οἵτινες θέλουν νὰ πληροφορηθοῦν περὶ τῶν νεωτέρων προόδων τῆς ἐπιστήμης. Προσεπάθησα νὰ εἴμαι ὃσον τὸ δυνατὸν σαφῆς. Κατὰ τὴν γνώμην μου τοιαῦτα βιβλία δέον νὰ λύουν ἀπορίας καὶ ὅχι νὰ γεννοῦν ἀμφιβολίας.

Ο συγγραφεὺς δὲν δύναται βεβαίως νὰ ἐκφέρῃ γνώμην περὶ τῆς ἀξίας τοῦ βιβλίου τούτου,

“Ο κ. Γ. Ιωακείμογλου κατέθεσεν ώσαύτως τὸ βιβλίον τοῦ κ. Ἰ. Κατσαρᾶ: *Γενικὴ Παθολογία*, Ἀθῆναι 1949 εἰπὼν τὰ ἔξῆς:

Ἐχω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσω εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τὸ σύγγραμμα τοῦ συναδέλφου ἐν τῇ Ἱατρικῇ Σχολῇ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου κ. Ἰωάννου Κατσαρᾶ «Γενικὴ Παθολογία, ἵδιως ἀπὸ μορφολογικῆς ἀπόψεως» Ἀθῆναι, 1949.

Πρὸ 11 ἑτῶν (Συνεδρία τῆς 7 Ἀπρ. 1938) εἶχον παρουσιάσει ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου βιβλίον τοῦ αὐτοῦ συναδέλφου μὲ τὸν τίτλον «Γενικὴ Παθολογία, ἵδιως ἀπὸ λειτουργικῆς ἀπόψεως» καὶ εἶχον ἔξαρσει τὸν ζῆλον, τὴν ἐπιμέλειαν, ἐμβρίθειαν καὶ ἀκριβολογίαν τοῦ συγγραφέως.

Ἡ παθολογία ἔρευνα τὰς νόσους καὶ παθήσεις, ἀφ' ἐνὸς ἀπὸ μορφολογικῆς καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀπὸ λειτουργικῆς ἀπόψεως.

Ο κ. Κατσαρᾶς διὰ τῶν δύο συγγραμμάτων του τούτων ἔξαντλεῖ τὰ σχετικὰ θέματα. Καθ' ὅσον γνωρίζω, εἰς οὐδεμίαν ἔνην γλῶσσαν ὑπάρχουν δύο αὐτοτελῆ συγγράμματα τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως, πραγματευόμενα τὴν Παθολογίαν ἀπὸ μορφολογικῆς καὶ λειτουργικῆς ἀπόψεως.

Τὸ νέον σύγγραμμα τοῦ κ. συναδέλφου ἀποτελεῖ καθὼς ἀναφέρεται εἰς τὸν πρόλογον «τὸ ἀπάνθισμα τεσσαρακονταετοῦς παθολογοανατομικῆς πείρας καὶ μαρῷας ὠσαύτως πανεπιστημιακῆς διδασκαλίας». Δὲν εἶναι δοθὸν τοιαῦτα συγγράμματα νὰ χαρακτηρίζωνται ὡς «διδακτικὰ» καὶ νὰ συγκρίνωνται μὲ τὰ βιβλία τὰ δποῖα γράφονται πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τοῦ γυμνασίου. Οἱ συγγραφεῖς τῶν σχολικῶν βιβλίων περιορίζονται νὰ μεταδώσουν γνώσεις κατὰ τὸ λατινικὸν «*relata refero*». Ὁ πανεπιστημιακὸς διδάσκαλος δέον νὰ συνδυάῃ τὴν διδασκαλίαν μὲ τὴν ἔρευναν. Μόνον δὲ ἔρευνήσας ἔνα κλάδον τῆς ἐπιστήμης, δύναται καὶ νὰ τὸν διδάξῃ ἐπιτυχῶς ἀπὸ τῆς Πανεπιστημιακῆς ἔδρας. Ἡ μεγάλη πρόοδος ἦτις ἐσημειώθη εἰς τὰ Πανεπιστήμια τῆς παλαιᾶς Γερμανίας ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ὀφείλεται ἀκριβῶς εἰς τὸ δὲν ἔχωρίζετο ἥ διδασκαλία ἀπὸ τὴν ἔρευναν. Ὁ Πανεπιστημιακὸς διδάσκαλος ἔπρεπε νὰ εἴναι καὶ ἔρευνητής.

Τὸ Πανεπιστήμιον δὲν εἴναι ἐπαγγελματικὴ Σχολή. Διὰ τοῦτο καὶ τὰ πανεπιστημιακὰ βιβλία δὲν διδάσκουν μόνον τὰ ἔγνωσμένα, ἀλλὰ καὶ τὰς μεθόδους διὰ τῶν δποίων ἐπιτελοῦνται οἱ πρόοδοι τῆς ἐπιστήμης, ἀποτείνονται δὲ ὅχι μόνον εἰς τὸν φοιτητὴν ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν ἱατρὸν δὲν διδάσκουν τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ὀφείλεται ἀκριβῶς εἰς τὸ δὲν ἔχωρίζετο ἥ διδασκαλία ἀπὸ τὴν ἔρευνητής.

Τοιαῦτα βιβλία δύνανται νὰ γραφοῦν μόνον ἀπὸ ἐπιστήμονας, οἵτινες οὐσιωδῶς ἔχουν συμβάλει εἰς τὰς προόδους τῆς ἐπιστήμης. Τοιούτων προσόντων δὲν στέρεεῖται ὁ κ. συναδέλφος.

‘Από 40 ἔτῶν καταγίνεται μὲ τὸν κλάδον τῆς Παθολογίας, δὲν ἐγκατέλειψε τὸ ἐργαστήριον, ἐπιτυχῶς δ’ ἐπεδόθη εἰς τὴν ἔρευναν πολλῶν ἐπιστημονικῶν θεμάτων καὶ ἔμορφωσεν ἀξίους μαθητάς, ἀφωσιωμένους ἐπίσης εἰς τὴν ἐπιστήμην.

Ἐὰν δύνητε ἐν βλέμμα εἰς τὰς 631 εἰκόνας τοῦ βιβλίου τούτου, θὰ ἀντιληφθῆτε ὅτι πολλαὶ ἔχουν ληφθῆ ἀπὸ τὰς συλλογὰς τοῦ Παθολογικοῦ Ἀνατομείου τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τὰς δποίας κατήρτισεν δὲ κ. Κατσαρᾶς.

Τὸ δόλον ἔργον διαιρεῖται εἰς δύο μέρη. Τὸ πρῶτον μέρος περιλαμβάνει τὴν γενικὴν αἰτιολογίαν, δηλαδὴ τὰ ἐνδογενῆ καὶ ἔξωγενῆ νοσογόνα αἴτια. Τὸ δεύτερον μέρος πραγματεύεται τὴν γενικὴν παθολογικὴν ἀνατομικήν. Ἐπονται τὰ ἔξης κεφάλαια: Γενικαὶ κυκλοφορικαὶ διαταραχαί, Τοπικαὶ κυκλοφορικαὶ διαταραχαί, Ἐπεξεργασίαι ἀμύνης, ἐπανορθώσεως καὶ προσαρμογῆς, Νεοπλάσματα.

Τὸ σύγγραμμα διακρίνει βραχυλογία καὶ σαφήνεια. ‘Ο ἀναγνώστης δὲν κουράζεται.’ Ἰδιαιτέραν προσοχὴν ἔχει δώσει δὲ συγγραφεὺς εἰς τὴν διατύπωσιν τῶν ἐπιστημονικῶν ὅρων καὶ εἰς ὑποσημειώσεις ἔξηγε, διατὸν θεωρεῖ τὸν ὑπὸ αὐτοῦ χορησμοποιουμένους ὅρους δοκίμους. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης τὸ ἔργον τοῦτο περιλαμβάνει καὶ πολύτιμον γλωσσικὸν θησαυρόν.

‘Ο κ. Κ. Ἰσαακίδης κατέθεσε τὸ βιβλίον τοῦ κ. Ν. Λύχνου: Τὸ δένδρον τῆς ἔλαιας καὶ ἡ καλλιέργειά του, τ. Α’, Ἀθῆναι 1949, εἰπὼν τὰ ἔξης:

Λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσωμεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τὸν ἥδη ἐκδιδόμεντα πρῶτον τόμον ἐκ 450 περίπου σελίδων μετὰ πολλῶν πινάκων καὶ 170 εἰκόνων, τῶν δποίων πολλαὶ πρωτότυποι, τοῦ συγγράμματος τοῦ κ. Νίκου Λύχνου ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ δένδρον τῆς ἔλαιας καὶ ἡ καλλιέργειά του».

‘Ο πρῶτος τόμος καὶ δὲντερος, δὲντος εἶναι ἥδη ὑπὸ ἐκτύπωσιν, ἐκτείνονται εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς ἔλαιας.

Εἰς τὸν πρῶτον τόμον μετὰ εἰσαγωγῆν, εἰς τὴν δποίαν ἐκτίθενται τὰ τῆς χρήσεως τοῦ ἔλαιολάδου καὶ αἱ θρεπτικαὶ καὶ θεραπευτικαὶ ἴδιότητες τοῦ καρποῦ τῆς ἔλαιας καὶ τοῦ ἔξι αὐτοῦ ἔλαιου, περιλαμβάνονται γενικὰ ζητήματα ἀφορῶντα εἰς τὴν ἰστορίαν, τὴν βοτανικήν, τὴν φυσιολογίαν, τὴν βιολογίαν, τὴν οἰκολογίαν τῆς ἔλαιας, ὡς καὶ εἰς τὴν ἔλαιογραφίαν. Τὰ ζητήματα ἴδια τῆς γονιμοποίησεως τοῦ ἄνθους, τῆς στειρόσεως, τῶν αὐτογονίμων, αὐτοστείρων, αὐτοσυμπαθουμένων ποικιλιῶν ἐκτίθενται μετὰ πάσης λεπτομερείας, παρουσιάζονται δὲ οὕτω νέοι ὁρίζοντες, τῶν δποίων θὰ ἐπωφεληθῶμεν, ἵνα ἐπεμβαίνοντες ἐπὶ τῆς γονιμοποίησεως τῶν ἀνθέων ἐπιτύχωμεν τὴν αὔξησιν τῆς καρποφορίας. Καλῶς ἐπίσης περιγράφονται τὰ τῆς οἰκολογίας τῆς ἔλαιας, τὰ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ περιβάλλοντος εἰς τὴν ἐν γένει ζωὴν τοῦ δένδρου, ὡς καὶ εἰς τὴν ποιότητα τοῦ ἔλαιοελαίου καὶ ὑποδεικνύον-

ταὶ οἱ ὅροι διὰ τὸν καθορισμὸν καταλλήλων ποικιλιῶν τῆς ἑλαίας δι᾽ ὥρισμένην περιφέρειαν καὶ ὥρισμένον σκοπόν.

Ἐκεῖνο ὅμως διὰ τὸ ὅποιον ἀσχολεῖται περισσότερον ὁ συγγραφεὺς εἰς τὸν πρῶτον τόμον τοῦ ἔργου του εἶναι ἡ ἑλαιογραφία, ἡ δούλια ἀποτελεῖ διὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἑλαίαν πρωτότυπον ἔργασίαν τοῦ κ. Λύχνου.

Οὗτος ἀνασκοπεῖ τὴν κατανομὴν τῶν διαφόρων ποικιλιῶν ἑλαίας ὑπὸ τὰς τοπικὰς αὐτῶν ὄνομασίας, τὰς συνωνυμίας καὶ τὸ ποσοστὸν ἐπικρατήσεως ἐκάστης τούτων εἰς τὰ διάφορα διαμερίσματα, νομοὺς καὶ ἐπαρχίας, πλειστάκις δὲ καὶ εἰς αὐτὰ τὰ χωρία τῆς Χώρας μας, ὅπου καλλιεργοῦνται.

Κατατάσσει ταύτας διὰ πρώτην φορὰν εἰς μικροπυρήνους, μεσοπυρήνους καὶ μακροπυρήνους ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μέσου βάρους τοῦ πυρῆνος, ὡς καὶ εἰς ἄλλας διαιρέσεις ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ σχήματος τοῦ πυρῆνος, δοιζομένου ἐκ τῆς μεταξὺ τῶν ἀξόνων αὐτοῦ σχέσεως συμφώνως πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ Marinucci διὰ τὴν σταθερότητα τοῦ χαρακτῆρος τούτου ἔξαριθμέντα. Λαμβάνει δὲ ὑπὸ ὅψιν διὰ τὴν κατάταξιν τῶν ποικιλιῶν καὶ ἄλλα γνωρίσματα, οἷα τὸ ἀνάστημα τοῦ δένδρου, ἡ ροπὴ τῶν ηλάδων καὶ τινες βιομετρικοὶ χαρακτῆρες, ὡς ἡ σχέσις μεταξὺ δύο ἀξόνων τοῦ καρποῦ, ἡ σχέσις τοῦ βάρους τῆς σαρκὸς πρὸς τὸ τοῦ πυρῆνος, ἡ σχέσις μεταξὺ δύο ἀξόνων τοῦ ἑλάσματος τοῦ φύλλου.

Καὶ πρὸ τῆς μελέτης τοῦ κ. Λύχνου προσπλάθειαι παρ᾽ ἡμῖν ἐγένοντο διὰ τὴν ταξινόμησιν τῶν ἑλληνικῶν ποικιλιῶν ἑλαίας. Αὕται δὲ ἐβασίζοντο, τὸ μὲν κατὰ τὸ προτατίθεν ὑπὸ τοῦ Presta σύστημα ἐπὶ μορφολογιῶν χαρακτήρων τοῦ καρποῦ, τὸ δὲ καὶ κατὰ τὸ ὑπὸ τοῦ Ruby καὶ τοῦ Minangoiin ὑποδειχθὲν ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν γλυφῶν τοῦ πυρῆνος. Νεώτεραι ὅμως ἔργασίαι ἔδειξαν, ὅτι οἱ χαρακτῆρες οὗτοι ὑφίστανται τὴν ἐπήρειαν τῶν παραγόντων τοῦ περιβάλλοντος καὶ ἔγητήθησαν σταθερότεροι. Δι᾽ αὐτὸ δὲ κ. Λύχνος ἐχρησιμοποίησεν, ἀφ᾽ ἐνὸς τὸ βάρος καὶ ἀφ᾽ ἐτέρου τὸ σχῆμα τοῦ πυρῆνος, τὸ πρῶτον πρωτότυπως, τὸ δεύτερον κατὰ τὸν Marinucci.

Ἐξ ἀλλού δὲ κ. Λύχνος εἰς ἕκαστον Κεφάλαιον τοῦ πρώτου τόμου μεταφέρει πλεῖστα στοιχεῖα ἀπὸ τὸν Θεόφραστον καὶ ἄλλους ἀρχαίους Ἑλληνας καὶ ἀπὸ τοὺς μετέπειτα ἐπὶ τῆς ἑλαίας ἀσχοληθέντας συγγραφεῖς μέχρι τῶν καθ᾽ ἡμᾶς χρόνων, ἥμετέρους τε καὶ ἔνους.

Τὸ παρουσιαζόμενον ἔργον εἶναι ἐπέκτασις τῆς ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν βραβευθείσης τῷ 1928 μελέτης τοῦ κ. Λύχνου ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ κατάστασις τῆς ἑλαιοκομίας μας καὶ τὰ ληπτέα μέτρα πρὸς βελτίωσιν αὐτῆς» καὶ ἀπόρροια τῶν κατὰ τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν του ἐπὶ τῆς ἑλαίας παρατηρήσεων αὐτοῦ.

Προσφέρει τοῦτο εἰς πάντα ἀσχολούμενον μὲ τὰ θέματα τοῦ δένδρου τούτου

χρησιμωτάτας γνώσεις καὶ θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν προαγωγὴν τοῦ ἔλαιον, προϊόντος μας ἀπαραιτήτου ὅχι μόνον διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν εἰσαγωγὴν συναλλάγματος.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΜΕΛΟΥΣ

ΚΡΙΤΙΚΗ.—Ἐρμηνεία τοῦ ὄρου κοῖλος καὶ σχετικοῦ χωρίου τοῦ Σχολιαστοῦ τοῦ Λυκόφρονος καὶ ἄλλων σχετικῶν χωρίων, ὑπὸ *Μιχαὴλ Στεφανίδου**.

‘Ο δρος κοῖλος πρέπει νὰ νοηθῇ ὡς ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὑλην, ὡς σημαίνων δηλονότι σῶμα, ἐκ τοῦ ὄποίου ἔχει ἀφαιρεθῆ μέρος τῆς ἰδίας του ὕλης, κατ’ ἀντίθεσιν πρὸς τὸν δρον: κενός, τὸν ὄποιον πρέπει ν’ ἀναφέρωμεν εἰς τὸν τόπον, ὡς δηλοῦντα δηλαδὴ χῶρον ἐστερημέρον ὕλης. Ἀρα σῶμα κοῖλον εἶναι τι μὴ πλῆρες, τ. ἐ. πρᾶγμά τι ἐλλιπές, κατὰ κυριολεξίαν ἢ κατὰ μεταφοράν.

Ἐντεῦθεν ἔπειται ὅτι ἡ λέξις κοῖλος ἔχει ἀμεσον ἐξ ἀντιθέσεως σχέσιν πρὸς τὸ πλῆρες καὶ τὸ πληρό. Ἄλλὰ τοῦ ρήματος πληρῷ ἢ ἔννοια παρουσιάζεται διττῶς: α) ὡς κυριολεκτική = ἴδιως ἀναπληρῷ ἢ συμπληρῷ τὸ ἔλλιπον, καὶ β) ὡς μεταφορική = ἴδιως ἐκπληρῷ μίαν ὑπόσχεσιν ἢ ὑποχρέωσιν, ἀποπερατῷ μίαν ἀτελείωτον πρᾶξιν.

Ἡ δευτέρα δ’ αὕτη μεταφορική σημασία τοῦ ρήματος πληρῶ συγκεντροῦται κατ’ ἐξοχὴν εἰς τὴν καθηματικήν φράσιν: «πληρῶ τὸ χρέος», διὰ τὸν λόγον ἀναμφιβόλως ὅτι τὸ κοινότερον καὶ βαρύτερον «χρέος», τοῦ ὄποίου τὴν ἐκπλήρωσιν ἐπιβάλλει ἡ κοινωνικὴ ἀνάγκη καὶ ὁ νόμος ὁ πολιτικός, εἶναι τὸ χρηματικὸν ἢ ἀγοραστικὸν ἐν γένει χρέος, τ. ἐ. ἡ ἀπότισις τῶν ὀφειλομένων χρημάτων. Ἐντεῦθεν δὲ τὸ ἀρχαῖον ρῆμα πληρόω ἀπώλεσε βαθμηδὸν μετὰ τοῦ ἀρχαίου του τύπου καὶ τὴν ἀρχικήν του σημασίαν, ἀλλοτροπηθὲν εἰς τὸ δημῶδες πληρώνω = ἀποτίω, ἐσχηματίσθη δὲ τὸ οὐσιαστικὸν πληρωμή, σημαῖνον ἀποκλειστικῶς τὴν ἀπότισιν¹.

Τὸ ἄξιον δὲ προσοχῆς εἶναι, ὅτι τὴν μεταβολὴν ταύτην τοῦ πληρόω ἡκολούθησεν ὁ δρος κοῖλος, τοῦ ὄποίου ἡ ὡς ἀνωτέρω ὑποδειχθεῖσα σχέσις πρὸς τὸ πληρῶ ἔγινεν ὥσαύτως σχέσις ἐξ ἀντιθέσεως πρὸς τὸ πληρόνω. Ἐὰν δὲ ἡ ἀνάγκη τῆς ἀποτίσεως τοῦ χρηματικοῦ χρέους ἔδωσεν, ὡς εἴπομεν, τὴν φράσιν: πληρόνω τὸ χρέος, ὁ κίνδυνος τώρα τῆς ὑπερβάσεως τῆς προθεσμίας τῆς πληρωμῆς, ἔδημιούργησε τὴν μεταφοράν: «κοῖλη ἡμέρα», δηλοῦσαν τὴν ἡμέραν τὴν τεταγμένην πρὸς τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους, ἀφεθεῖσαν δ’ ὅμως ἀπλήρωτον διὰ τοῦ ὀφειλομένου χρήματος (π.β.

* MICH. STEPHANIDES, *Explication du terme κοῖλος et d'un passage relatif du Scholiaste de Lycophron et d'autres passages.*

¹ Ιδὲ ἔμον: Ὁρολογικὰ δημώδη, φυλλ. B, σ. 29 – 31.